

Střední škola sociální péče a služeb, nám. 8. května 2, Zábřeh

TÉMATA K MATURITNÍ ZKOUŠCE

Z PSYCHOLOGIE

Studijní obor: 75 – 41- M/01 Sociální činnost, sociálně správní činnost

Forma zkoušky: ústní

Školní rok: 2025/2026

Forma studia: denní

Vypracovala: Mgr. Simona Bahounková

Projednáno předmětovou komisí dne: 12. září 2025

Schváleno ředitelkou školy:

1. Psychologie jako věda, její význam.

- psychologie jako věda a její vznik
- význam psychologie pro pracovníka v sociálních službách
- struktura psychologických věd
- vztah psychologie k jiným vědám

2. Psychodiagnostika

- Anamnéza
- psychologická charakteristika osobnosti
- kazuistika
- mapování
- sociometrie
- analýza produktů činnosti
- grafologie

3. Metodologie psychologie

- pozorování
- dotazník
- rozhovor
- experiment
- výkonové a projektivní testy
- faktory zkreslující poznávání osobnosti
- psychologické poradenství

4. Charakteristika lidské psychiky

- Vztah mezi nervovou soustavou a psychikou
- Fylogeneze a ontogeneze
- Vědomí, nevědomí
- Typy chování
- Společenská podmíněnost psychiky

5. Osobnost. Rysy osobnosti.

- pojem osobnost, složky osobnosti
- činitele ovlivňující vývoj lidské psychiky
- vrozené dispozice a vlastnosti osobnosti:
- temperament a jeho typologie
- pudy
- vlohy

6. získané dispozice a vlastnosti osobnosti

- schopnosti
- vědomosti
- dovednosti
- návyky
- zvyky
- motivace
- charakter

7. Psychické poznávací – kognitivní procesy

- vnímání, vjem, počitek, figura a pozadí, analyzátoři, zvláštnosti a poruchy vnímání
- představy a fantazie
- myšlení - myšlenkové operace – analýza, syntéza, abstrakce, zobecnění, poruchy
- řeč - vnitřní a vnější forma řeči, vývoj řeči, význam a poruchy řeči

8. Procesy paměti, psychické stavy a volní procesy – procesy konativní

- paměť – fáze, podmínky dobrého zapamatování, možnosti rozvíjení paměti, typy paměti, poruchy paměti
- učení
- pozornost, její dělení, výběrovost pozornosti, faktory ovlivňující pozornost, poruchy pozornosti
- emoce - nižší a vyšší city, vlastnosti citů, sociální význam citů
- vůle

9. Základní životní potřeby člověka.

- základní životní potřeby dle Maslowa – charakteristika, význam, neuspokojení
- životní cíle v souvislosti se seberealizací
- dopady při neuspokojení potřeb - frustrace, deprivace, syndrom vyhoření
- péče o duševní zdraví – psychohygiena, možnosti relaxace

10. Psychologie náročných životních situací

- Náročné životní situace - příklady
- Copingové strategie (strategie zvládání)
- Reakce na svízelnou situaci
- Konflikt - typy konfliktů
- Stres – typy stresu, příčiny, účinky stresu na lidský organismus
- Krize – typy a průběh krize
- Pomoc v krizi a psychická pomoc při akutní stresové reakci

11. Psychopatologie

- předmět psychopatologie
- vymezení pojmů soc.patologie a sociální deviace, sociální normy, kontrola a prevence
- vymezení normy, abnormality
- příčiny psychických poruch
- hlavní příznaky
- rozdělení duševních poruch

12. Násilné chování

- syndrom CAN, jeho formy, možné důsledky pro další vývoj osobnosti, formy pomoci
- týrání a zanedbávání starých lidí – syndrom EAN
- domácí násilí

13. závislosti

- definice závislosti, abstinenci příznaky
- závislost na alkoholu
- drogová závislost
- závislost na hazardu, na práci
- ostatní závislosti

14. poruchy příjmu potravy a další problematika psychopatologie

- mentální anorexie
- mentální bulimie
- poruchy pohlavní identity
- sebevražedné jednání
- problematika sekt

15. Psychologická problematika rodiny.

- Význam rodiny v socializaci člověka, rodinné role
- funkce rodiny, typy rodiny dle funkčnosti a úplnosti
- změna v postavení rodiny ve společnosti během historického vývoje
- výchova dítěte v rodině, typy nesprávné rodinné výchovy a jejich důsledky pro tělesný, psychický a sociální vývoj dítěte

16. Náhradní rodinná péče.

- charakteristika náhradní rodinné péče - přehled jejích typů
- požadavky na budoucí osvojitele a pěstouny
- pozitivní i možné negativní aspekty jednotlivých typů náhradní rodinné péče
- rozvod – syndrom PAS

17. Socializace člověka, sociální učení, sociální percepce, sociální interakce.

- socializace, činitelé ovlivňující socializaci
- sociální učení – druhy
- sociální percepce – chyby při posuzování druhých osob
- sociální interakce, osamění, sociální izolace, sociální chování

18. Sociální komunikace.

- verbální komunikace
- neverbální komunikace
- paralingvistika, sdělování činy
- rozhovor a zásady při jeho vedení
- devalvace, evalvace
- překážky v komunikaci

19. Sociální skupiny.

- klasifikace sociálních skupin
- malá sociální skupina – znaky a funkce
- způsob vytváření skupinových norem
- skupinový konformismus a jeho význam pro skupinu
- vůdcovství ve skupině
- sociální role, pozice, status

20. Poruchy socializace

- agresivita
- diskriminace
- šikana, mobbing, bossing

21. Vývojová psychologie

- předmět vývojové psychologie
- činitelé psychického vývoje člověka
- obecné zákonitosti vývoje
- vývojové teorie

22. Prenatální, perinatální a novorozenecké období

- prenatální období – fáze
- aktivita plodu – prenatální komunikace
- vliv prostředí na vývoj plodu
- perinatální období – fáze
- výhody a nevýhody otce u porodu
- Novorozenecké období – somatický, kognitivní vývoj
- Citový vývoj a socializace novorozence

23. Období kojenecké, batolecí a předškolní věk.

- kojenecké období – tělesný, psychický a sociální vývoj
- nezastupitelnost matky pro vývoj dítěte
- období batolete - tělesný, psychický a sociální vývoj
- období předškolního věku - tělesný, psychický a sociální vývoj
- vývoj a význam kresby
- charakteristika školní zralosti

24. Období školního věku a adolescence.

- období mladšího školního věku - tělesný, psychický a sociální vývoj
- období staršího školního věku – tělesný, psychický a sociální vývoj
- charakteristika období adolescence - tělesný, psychický a sociální vývoj

25. Období dospělosti a stáří

- časná dospělost – somatický, kognitivní, citový vývoj a socializace – profesní fáze
- střední dospělost - somatický, kognitivní, citový vývoj a socializace – krize středního věku
- pozdní dospělost – somatický – klimakterium, andropauza, kognitivní, citový vývoj a socializace – bilancování, syndrom prázdného hnízda
- adaptace na důchod
- charakteristika období stáří – periodizace, změny fyzické a psychosociální stránky
- druhy strategie přijetí stáří, aktivizace seniorů
- problematika umírání a smrti

